



افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده در کمیسیون تلفیق تصویب شد

تصمیم کمیسیون تلفیق فشار بیشتر بر مردم است

کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۳ روز گذشته در حالی با افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده موافقت کرد که به‌سواور کارشناسان، این اقدام نمایندگان در سال آخر مجلسن یازدهم، بیستر تحمیل فشار بیشتر بر مردم با افزایش مالیات بر ارزش افزوده است، چه آنکه افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده تأثیر بالقوه بر افزایش تورم و فشار مالیاتی بر مردم ایجاد خواهد کرد.

■ ■ ■

مالیات بر ارزش افزوده مالیات بر مصرف است که در شرایط رکودی اقتصاد ایران، موجب تعمیق رکود خواهد شد و بیش از پیش موجب کاهش رشد بخش مولد اقتصاد می‌شود.

گزارش‌های خروجی سه‌ماهه دوم سال نشان از رکود عجیب و کاهش شدید رشد اقتصادی در بخش صنعتی کشور دارد که با افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده و کاهش تقاضای کل جامعه، این وضعیت تشدید خواهد شد.

اثرات منفی مالیات بر ارزش افزوده بر زندگی مردم و همچنین کلیت اقتصاد ایران از چند جهت قابل بررسی است.

■ **ماهیت ضد مصرف و کاهش تقاضا**

یکی از معایب اولیه مالیات بر مصرف، مانند مالیات بر ارزش افزوده، ضد مصرف‌بودن آن است. با وضع مالیات بر کالاها و خدمات، کل تقاضا در جامعه کاهش می‌یابد. در شرایط اقتصادی کنونی که ایران شاهد رکود عمیقی بوده است، افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده می‌تواند این رکود را تشدید کند. کاهش تقاضای ناشی از مالیات‌های بیشتر ممکن است بر تولید کشور اثر مخربی داشته باشد.

■ **تعمیق رکود اقتصادی**

افزایش مالیات بر ارزش افزوده در دوران رکود می‌تواند رکود اقتصادی را عمیق‌تر کند. از آنجا که مصرف‌کنندگان به دلیل افزایش مالیات با قیمت‌های بالاتر مواجه می‌شوند، قدرت خرید آنها کاهش می‌یابد. این کاهش در مخارج مصرف‌کننده می‌تواند بر کسب‌وکارها تأثیر منفی بگذارد و به کاهش تولید و از دست دادن شغل بالقوه منجر شود. قبل از اجرای چنین اقدامی ضروری است عواقب بالقوه آن بر کل اقتصاد در نظر گرفته شود.

■ **کاهش مصرف و تولید**

مالیات‌های بالاتر می‌تواند مصرف را کاهش دهد، زیرا افراد و خانواده‌ها ممکن است به جای صرف هزینه برای کالاها و خدمات مشمول مالیات، پس‌انداز کنند. این کاهش مصرف به نوبه خود به کاهش تقاضا برای محصولات منجر می‌شود که بر کسب‌وکارها و توانایی آنها برای حفظ سطح تولید تأثیر می‌گذارد. نتیجه کاهش بالقوه در رشد و توسعه کلی اقتصادی است.

■ **افزایش فشار مالیات بر گروه‌های کم‌درآمد**

افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده با توجه به ماهیت مالیات بر مصرف و مهم مصرف‌در درآمد مالیات بر ارزش‌کنار و تأثیرگذاری بیشتر مصرف بر درآمد افراد کم‌درآمد، قطعاً به طور نامتناسبی بر گروه‌های با درآمد پایین تأثیر می‌گذارد.

این افراد اغلب نسبت بیشتری از درآمد خود را صرف کالاها و خدمات مصرفی می‌کنند که مشمول مالیات بر ارزش افزوده هستند. در نتیجه، قدرت خرید آنها ممکن است به طور قابل توجهی کاهش یابد و به افزایش فشار مالی و به طور بالقوه افزایش نابرابری درآمد منجر شود.

■ **گسترش اقتصاد زیرزمینی**

نرخ‌های مالیات بر ارزش افزوده بالاتر می‌تواند به طور ناخواسته رشد اقتصاد زیرزمینی را تشویق کند. با افزایش فشار مالیاتی، برخی افراد و مشاغل ممکن است انگیزه داشته باشند در بخش غیررسمی فعالیت و از پرداخت مالیات اجتناب کنند. این گسترش اقتصاد غیرشفاف زیرزمینی می‌تواند اثرات نامطلوبی بر درآمد دولت داشته باشد، مانع شفافیت اقتصادی شود و رقابت عادلانه را تضعیف کند.

در حالی که پیشس نهاد افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده ممکن است با هدف ایجاد در آمد برای دولت باشد، در نظر گرفتن پیامدهای منفی بالقوه‌ای که ممکن است بر اقتصاد داشته باشد، بسیار مهم است. راهکار بسیار متنوع و متعددی برای افزایش درآمد‌های دولت وجود دارد و با افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده، علاوه بر تعمیق رکود اقتصادی، کاهش تقاضای مصرف‌کننده و افزایش فشار مالیات بر گروه‌های کم‌درآمد، موجب خواهد شد حجم اقتصاد زیرزمینی نیز افزایش جدی داشته باشد و بخش شفاف و مولد اقتصاد متأثر از افزایش فشار مالیاتی شود، از همین رو در شرایط رکودی فعلی، تعمیق رکود بیشتر و افزایش فشار بر اقشار ضعیف جامعه با افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده به هیچ وجه به صلاح کشور نیست.
حال انتظار می‌رود صحن علنی مجلس شورای اسلامی با افزایش یک‌درصدی مالیات بر ارزش افزوده مخالفت کند و اجازه ندهد با تصمیم اعضای کمیسیون تلفیق بودجه، فشار مضاعفی بر مردم وارد شود، البته صحن علنی بارها نسبت به اصلاح موارد ضد مردمی کمیسیون‌های تخصصی اقدام کرده است و کنشگران انتظار دارند این بار نیز خطای کمیسیون تلفیق در صحن علنی مجلس شورای اسلامی جبران شود.